

ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΗ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΟΥ ΕΙΔΙΚΟΥ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΗ ΤΟΥ Γ.Γ. ΤΟΥ ΟΗΕ ΓΙΑ ΤΟ ΚΥΠΡΙΑΚΟ, ΑΛΕΞΑΝΤΕΡ ΝΤΑΟΥΝΕΡ

Του Παναγιώτη Νικολάου

“Θέλουμε
συμφωνία
στα βασικά
ζητήματα”

Photo: NATO

Ο Αυστραλός Ειδικός Διαμοσελαβητής του Γ.Γ. του ΟΗΕ για το Κυπριακό, Αλεξάντερ Ντάουνερ, έδωσε αποκλειστική συνέντευξη στον “ΚΟΣΜΟ” για τις εξελίξεις στο θέμα της Κύπρου. Ο κ. Ντάουνερ αναχώρησε την Τετάρτη για την Κύπρο - μετά την μικρή θερινή διακοπή των διαπραγματεύσεων - όμως μία ημέρα νωρίτερα, την Τρίτη, μίλησε στην εφημερίδα μας. Ο Αυστραλός Ειδικός Διαμεσολαβητής μας εξήγησε σε ποιο σημείο βρίσκεται σήμερα το Κυπριακό και ποιες είναι οι βασικές διαφορές ανάμεσα στις δύο πλευρές, ενώ αναφέρθηκε και στο θέμα των τελευταίων εβδομάδων για τις γεωτρήσεις και τις αντιδράσεις της Άγκυρας. Φυσικά δεν μπορούσε να μην μας μιλήσει και για την οικονομία και την πολιτική σκηνή της Αυστραλίας, αλλά και για την παγκόσμια οικονομική κρίση.

Κύριε Ντάουνερ, σε ποιο σημείο βρίσκεται αυτή τη στιγμή το Κυπριακό;

Οι εντατικές συνομιλίες επαναρχίζουν μετά από ένα μικρό θερινό διάλειμμα κι επιστρέφω στην Κύπρο. Θα υπάρξουν περαπέρω συναντήσεις των δύο ηγετών για το θέμα των περιουσιών την Παρασκευή (σ.σ. σήμερα) και την επόμενη εβδομάδα. Οι εντατικές συνομιλίες θα συνεχισθούν έως την 21η Οκτωβρίου κι ελπίζουμε πως μέχρι τότε οι δύο ηγέτες θα έχουν πετύχει ένα ευρύ μέτρο σύγκλισης όσον αφορά τα βασικά θέματα. Όχι σε συνολικές λεπτομέρειες, αλλά σε ευρύτερα κομβικά ζητήματα. Από τη στιγμή που θα επιτευχθεί η σύγκλιση σε αυτά τα βασικά ζητήματα θα είναι εύκολο να τελειοποιήσουν μερικά από τα ειδικά θέματα στους μετέπειτα μήνες.

Επομένως, ελπίζουμε πως σε αυτό το στάδιο είναι δυνατό να υπάρξει κάποια μεγαλύτερη σύγκλιση στα βασικά ζητήματα.

Ποιες είναι οι βασικές διαφορές ανάμεσα στις δύο πλευρές;

Αυτό είναι ένα μεγάλο ζήτημα. Θα μπορούσα να μιλή για αυτό όλη μέρα αλλά θα το συνοψίσουμε στο εξής: Όσον αφορά την διακυβέρνηση και τον διαμοιρασμό της εξουσίας, η μεγαλύτερη διαφορά μεταξύ τους είναι η μέθοδος εκλογής του προέδρου. Υπάρχουν και άλλες διαφορές αλλά αυτή είναι η μεγαλύτερη μεμονωμένη διαφορά μεταξύ τους. Η ελληνοκυπριακή πλευρά θέλει διασταυρούμενη ψηφοφορία. Αυτό σημαίνει ότι κάποιοι Τουρκοκύπριοι θα ψηφίζουν για τον Ελληνοκύπριο και κάποιες Ελληνόκυπριοι θα ψηφίζουν για τον αντιπρόεδρο που θα είναι Τουρκοκύπριος. Παρότι και οι δύο πλευρές συμφωνούν πως πρέπει να υπάρχει κυλιόμενη προεδρεία, ώστε ο Τουρκοκύπριος αντιπρόεδρος να υπηρετήσει για κάποιο διάστημα σαν πρόεδρος κι αντίστοιχα ο Ελληνοκύπριος πρόεδρος να είναι για κάποιο διάστημα αντιπρόεδρος. Συμφωνούν σε αυτό αλλά δεν έχουν συμφω-

νήσει στη μέθοδο εκλογής του προέδρου.

Κατά δεύτερο λόγο - και νομίζω το πιο δύσκολο θέμα από όλα - είναι το ζήτημα της ι-διοκτησίας. Σ' αυτό που πραγματικά δεν συμφωνούν μέχρι σήμερα οι δύο πλευρές είναι σε τι βαθμό θα είναι δυνατό στους Ελληνοκύπριους να επαναποκτήσουν τις περιουσίες τους, σε αντιδιαστολή με την απλή καταβολή αποζημίωσης ή με την ανταλλαγή των τουρκοκυπριακών περιουσιών στο νότο. Επομένως, για να σας το θέσω καλύτερα, δεν συμφωνούν στα κριτήρια επαναφοράς των περιουσιών.

Αυτά είναι τα κύρια σημεία στα οποία δεν συμφωνούν. Δεν υπάρχει επίσης συμφωνία στο συνολικό ζήτημα των εποίκων. Η θέση της ελληνοκυπριακής πλευράς είναι ότι θα επιτρέψει 50.000 έποικους και της τουρκοκυπριακής ότι ο αριθμός των εποίκων πρέπει να καθορίζεται από κριτήρια και θέλει να διαπραγματευθεί τα κριτήρια αυτά. Δεν υπάρχει ακόμη συμφωνία σε αυτό το ζήτημα. Τέλος, υπάρχει και η Συνθήκη Εγγύησης, την οποία οι Τουρκοκύπριοι θέλουν να συνεχιστεί και οι Ελληνοκύπριοι να διαγραφεί.

Το θέμα των τελευταίων εβδομάδων είναι η συμφωνία της Κύπρου με το Ισραήλ για τις θαλάσσιες γεωτρήσεις. Κατά πόσο επηρεάζει τις συνομιλίες;

Αυτό δεν είναι ένα ζήτημα των διαπραγματεύσεων μας. Η Κύπρος έχει την Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη της, έχει υπογράψει την Συνθήκη των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας. Αυτή η Συνθήκη θεσπίζει το νομικό πλαίσιο εντός του οποίου η Δημοκρατία της Κύπρου λειτουργεί. Προφανώς, όσον αφορά τα Ηνωμένα Έθνη, η Κύπρος είναι αναγνωρισμένη από την διεθνή κοινότητα. Το θέμα που αναφέρετε έχει εμφανισθεί τις τελευταίες 3-4 εβδομάδες. Προφανώς το παρακολουθούμε στενά αλλά δεν έχουμε κάνει κάποια δημόσια σχόλια σχετικά με αυτό.

Πόσο ανησυχητικές είναι οι αντιδράσεις